

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-678/22-S

Název	Střední škola obchodní, Kolín IV, Havlíčkova 42
Sídlo	Havlíčkova 42, 280 02 Kolín IV
E-mail	iss.obchod@sendme.cz
IČ	00 507 474
Identifikátor	600 170 144
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zdeňka Pavlíková
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Havlíčkova 42, Kolín IV
Termín inspekční činnosti	5. až 7. dubna a 12. dubna 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků středního vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), jejich naplňování a soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Výše uvedený subjekt (dále „škola“) vykonává činnost střední školy a školní jídelny - výdejny. Škola vzdělává v 10 třídách celkem 179 žáků, z toho 94 ve tříletých oborech s výučním listem Aranžér, Pekař a Prodavač a 37 v denní a 48 v dálkové formě nástavbového oboru vzdělání Podnikání. Jejich počet od minulé inspekční činnosti mírně poklesl. Škola již

několik školních let neotevřela čtyřleté obory Ekonomika a podnikání, Obchodník, ani jednoleté zkrácené studium v oboru vzdělání Prodavač. Neprobíhá rovněž večerní forma vzdělávání v nástavbovém oboru. Nejvyšší povolený počet žáků školy 350 je využit z 51 %, v minulém školním roce však počet žáků opět mírně vzrostl.

Škola aktuálně vzdělává devět žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), z toho dva podle individuálního vzdělávacího plánu. Jeden ze tří žáků cizinců má jazykovou bariéru.

Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně - výdejně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy, která působí ve funkci od roku 2006, využívá při řízení svých mnohaletých manažerských zkušeností. Převážnou část vytyčených záměrů ze školního akčního plánu, na jehož tvorbě se podíleli všichni pedagogičtí pracovníci školy, se daří postupně realizovat. V oblasti pedagogického vedení ředitelka úzce spolupracuje se svou zástupkyní a vedoucí učitelkou odborného výcviku, na které účelně delegovala část organizačních a kontrolních kompetencí. Četná hospitační činnost a její pravidelné vyhodnocování poskytuje důležitou zpětnou vazbu o úrovni výuky. Některá slabá místa ve vyučovacích hodinách od předchozí inspekční činnosti přetrvávají. Podařilo se vytvořit ucelený systém kontroly, který se účelně zaměřuje na podrobnou analýzu výsledků vzdělávání žáků a stanovení efektivních opatření k jejich dalšímu zlepšování. Vedení školy vhodně umožňuje účast pedagogů na chodu školy prostřednictvím předmětových komisí či na pravidelných pracovních poradách a na jednání pedagogické rady.

Personálním otázkám věnuje škola odpovídající pozornost. Vzdělávání žáků je zabezpečeno účelně složeným a plně odborně kvalifikovaným pedagogickým sborem. Metodická podpora učitelů je kromě rozborů z hospitační činnosti vedením školy prohloubena častými vzájemnými hospitacemi ke sdílení inspirace. Další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na rozvoj odborných kompetencí učitelů, na zavádění formativního hodnocení či podporu žáků s odlišným mateřským jazykem je plánovitě. Spolupráce učitelů v prostředí menší školy je vzájemná a častá a je podpořena operativní neformální komunikací. Činnost školního poradenského pracoviště zajišťuje zástupkyně ředitelky, která je kvalifikována pro specializovanou činnost výchovné poradkyně i školní metodičky prevence.

Od předchozí inspekční činnosti došlo ke zlepšení materiálních podmínek, zejména ve vybavení informačními a komunikačními technologiemi. Vhodně je využíváno úložiště s elektronickými výukovými materiály, sdílené prostředí vytvořené pro distanční výuku a nově pořízené tablety pro žáky. Průběžně se obnovuje žákovský nábytek, nově byla zřízena jazyková učebna. Škola disponuje dostatečným počtem učeben, i nadále však chybí odborná učebna pro výuku přírodovědných předmětů. Změnou vytápění škola zkvalitnila podmínky pro výuku tělesné výchovy.

Efektivní je zajištění bezpečnosti žáků. Vstupy do budovy jsou zajištěny a monitorovány. Průběžné seznamování žáků s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví ve škole i při akcích mimo školu se projevilo snižujícím se počtem úrazů ve sledovaném období.

Škola dbá na otevřený a vstřícný přístup všech pracovníků školy k žákům, zákonným zástupcům i veřejnosti. K jejich informování využívá především kvalitně zpracované webové stránky, rodičům jsou zprávy o průběhu výuky v případě potřeby sdělovány emaily, o výsledcích vzdělávání žáků průběžně prostřednictvím elektronického informačního systému. Škola se prezentuje na přehlídkách a veletrhu středních škol, organizuje také

tradiční akce, např. den otevřených dveří. Předpokladem úspěšné přípravy a uplatnění absolventů je aktivní forma spolupráce s profesními svazy a smluvními pracovišti při zajištění praktického vyučování. Díky funkční spolupráci se zřizovatelem jsou žákům oboru Pekař poskytována stipendia, čím se zvyšuje jejich motivace a zájem o tento obor. Daří se dlouhodobá spolupráce s partnerskou školou na Slovensku.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem většiny zhlédnutých vyučovacích hodin teoretického vyučování byla vhodná volba metod a úloh, které podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. Učitelé projevovali zájem o žáky a jejich vzdělání a podněcovali je k úsilí plnit úkoly. Výuka probíhala většinou v příjemné pracovní atmosféře, žáci se neobávali pokládat otázky a sdělovat své postřehy. Učitelé volili frontální organizaci výuky, v polovině hodin doplněnou skupinovou prací a částečně prací ve dvojicích. Efektivita frontální výuky s ohledem na nízký počet žáků ve třídě byla využita jen částečně, učitelé velmi málo podněcovali dialog mezi žáky pro podporu učení a prohloubení poznatků. Většinou nevytvářeli situace pro cílenou diskusi žáků k zadanému úkolu nebo v rámci řešení problému. Individualizované zadání a diferenciací úkolů nebyla patrná. Některé z učebních úloh poskytly učitelé informaci o zvládnutí aktuálně probíraného obsahu ve třídě, ale většina komunikace byla stručná a učitelé nevyžadovali od žáků obsáhlejší souvislý projev s odbornou argumentací na dané téma. Pouze v pětině hodin se podařilo v závěru výuky zhodnotit proběhlou hodinu s ohledem na splnění vzdělávacího cíle a na vlastní učení žáků. V hospitovaných hodinách v závěrečných ročních třiletých oborů i nástavby byl žákům cíl vyučovací hodiny zřejmý, a to procvičit a upevnit vědomosti a znalosti potřebné k vykonání závěrečné a maturitní zkoušky. Při plnění zadaných úkolů bylo patrné, že se žáci dobře orientují, dokáží spojovat dříve získané poznatky a umějí samostatně vyřešit zadání i příklady. Vyučující vhodně využívali didaktickou techniku a aplikace i vzdělávací materiály v platformě používané v době distanční výuky.

Při výuce jazykové vzdělávací oblasti učitelé správně rozvíjeli dosavadní znalosti žáků ve složce jazykové, komunikační a literární. Při řešení úloh účelně využívali poznatky z jiných předmětů. Podobně i při výuce ve společenskovědní oblasti pestrost didaktických prostředků podněcovala žáky k aktivitě a udržovala jejich motivaci. Vyučující vhodně uplatňovali i další organizační formy výuky, především práci ve dvojicích. V oblasti cizojazyčného vzdělávání učitelé účelně zařazovali opakování maturitních okruhů pro ústní část maturitní zkoušky a cílené používání gramatických jevů i odborné slovní zásoby. Efektivní střídání činností vedlo k aktivizaci žáků a prohlubovalo jejich zájem o učivo. Téměř všechny hodiny byly důsledně vedeny v cizím jazyce. Dařilo se využívat znalostí předmětu v kontextu reálných životních situací. Nároky učitelů byly relativně vysoké, žáci prokazovali velmi dobré znalosti.

Ve výuce matematiky byl největší prostor věnován procvičování učiva při řešení příkladů didaktických testů. Vyučující se snažila se žáky udržovat neustálý kontakt, hlavně však s těmi, kteří se připravovali k maturitní zkoušce. Přehledně vysvětlovala učivo u tabule a trpělivě poskytovala potřebnou podporu. Zbývající žáci pracovali na samostatných úkolech.

Cílem přírodovědného vzdělávání bylo poskytnout celkový přehled o přírodních zákonitostech a odborných termínech. Žáci byli aktivizováni prací ve dvojici a využitím digitální aplikace se soutěží. Škole se daří cíleně působit na osobnost žáků a rozšiřovat jejich obzor o environmentální rozměr realizací různých projektů (Významní fyzici, Zdravá

výživa,...), nicméně učitelé považují materiální a technické podmínky pro výuku přírodovědných předmětů ve škole a neexistenci odborné učebny za ne zcela dostačující.

Pohybové dovednosti žáků jsou rozvíjeny ve výuce tělesné výchovy, sportovní kroužky nebo kurzy škola neorganizuje. Pravidelnou sportovní aktivitou je pořádání sportovního turnaje v předvánočním období. Sledovaná výuka v prostorné tělocvičně nebyla zcela efektivní. Žáci neměli sportovní oděv ani obuv, chybělo úvodní rozcvičení pro zahřátí organismu a při stolním tenise jich byla zapojena jen část.

Při výuce odborných předmětů si učitelé kladli reálné cíle, které vycházely z profesního odborného vzdělávání. Jejich práce byla systematická a žáci při ní využívali svých zkušeností z reálného života. Většinou však převažovala pouze částečně efektivní frontální výuka založená především na předávání hotových informací. Pouze v části vyučovacích hodin se dařilo zapojovat všechny žáky, méně pestrá skladba vzdělávacích strategií (převažující společné řešení úloh, společné opakování) v závěrečném ročníku vycházela z potřeby celkového opakování. V části výuky připravili učitelé pestré aktivity vhodně podpořené využitím elektronických a interaktivních výukových materiálů. Načasování jednotlivých úkolů nebylo zcela zdařilé, žáci nevěnovali dostatek pozornosti výukovému videu, protože již byli zcela zaujati vyplňováním pracovních listů. Společným rysem většiny vyučovacích hodin byla absence zařazení rozsáhlejšího prostoru pro souvislý projev žáků jako vhodný nácvik pro ústní část závěrečné či maturitní zkoušky a efektivního žákovského zhodnocení práce.

Praktické vyučování pro obory Prodavač a Pekař je i nadále efektivně realizováno na pracovištích smluvních partnerů, v oboru Aranžér probíhá podobně jako při předchozí inspekční činnosti v budově školy. Odborný výcvik byl dobře organizačně promyšlen, panovala při něm pozitivní atmosféra, vyučující i instruktoři poskytovali žákům podporu a vhodnou zpětnou vazbu, která prohlubovala zájem o obor. Žáci pracovali samostatně a správně propojovali poznatky z teorie do praxe. Škola má kontrolou praktických dovedností žáků jednou měsíčně ve škole nastavený efektivní systém hodnocení plnění ŠVP v oblasti praktického vyučování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola má vytvořeny účinné mechanismy pro zjišťování a hodnocení celkových i individuálních výsledků žáků v průběhu i při ukončování jejich vzdělávání. Informace o nich mají zákonní zástupci především ze školního informačního systému. Vedení školy výsledky pravidelně efektivně analyzuje a přehledně vyhodnocuje. Ředitelka spolu se svou zástupkyní a metodickými orgány přijímají potřebná opatření, např. zavedení průkazného seznámení žáků nástavbového oboru s nároky jednotlivých částí maturitní zkoušky, vstupní testy a povinné zvládnutí všech opakovacích didaktických testů a písemných prací jako účinné součásti dlouhodobé přípravy žáků. Tento motivující tlak na jejich učení se projevuje nadprůměrnou úspěšností ve společné části maturitní zkoušky ve srovnání s výsledky žáků daného oboru v republice v českém jazyce a literatuře, v cizích jazycích i v matematice. V posledních třech školních rocích neuspěl pouze jeden žák, a to z didaktického testu z českého jazyka a literatury ve školním roce 2018/2019. Velkou pozornost věnuje škola i výsledkům vzdělávání žáků ve tříletých oborech s výučním listem. U závěrečné zkoušky žáci dobře prospívají, v minulém školním roce ve všech vyučovaných oborech prospěla skoro polovina žáků s vyznamenáním.

Výsledky dosahované žáky při ukončování vzdělávání korespondují s výsledky v jeho průběhu. V minulém školním roce se průměrný prospěch pohyboval u tříletých oborů

i nstavby mírně nad 2,00 a v druhém pololetí se zlepšil. Čtvrtina žáků maturitních i nematuritních oborů prospívá s vyznamenáním, neprospívajících je minimum. Výchovná poradkyně ve spolupráci s ostatními pedagogy správně identifikuje žáky s riziky školní neúspěšnosti. Pro eliminaci neúspěchů ve vzdělávání zajišťuje škola individuální a skupinová doučování a konzultace, v letošním školním roce v rámci Národního plánu obnovy. Přesto každý rok dochází k předčasnému ukončení vzdělávání u části málo motivovaných žáků, případně u žáků dálkové formy vzdělávání, a to většinou z důvodu časové náročnosti studia. V loňském školním roce zanechalo vzdělávání 22 žáků školy (15 %). S nízkou motivací žáků souvisí většinou i záškoláctví, neomluvené hodiny se objevily u jednotlivců a promítly se do snížené klasifikace jejich chování. Škole se však celkově daří výchovné působení na žáky, absence v loňském školním roce činila průměrně 60 hodin na žáka za školní rok. Daří se i pozitivní motivace žáků vysokým počtem udělených pochval (v loňském školním roce 20 % žáků), které výrazně převyšovaly počet uložených kázeňských opatření.

Podpora žáků s SVP je účelně zajišťována a žaku cizinci je efektivně poskytována další výuka českého jazyka. Školní poradenské pracoviště vhodně informuje vyučující o vzdělávacích potřebách těchto žáků. Jejich prospěch je srovnatelný s intaktními žáky, u části z nich se jejich prospěch během loňského školního roku zlepšil a ve druhém pololetí dosáhli lepších výsledků než v prvním pololetí. Výchovná poradkyně vhodně využívá i svou roli zástupkyně a při svých hospitacích sleduje rovněž podmínky a dodržování postupů pro vzdělávání těchto žáků. Pozitivní vliv jejích hospitací se promítá i do řešení náznaků a projevů negativního chování, které však nejsou četné, což svědčí o naplňování účelně zpracovaného preventivního programu. Orientace v dalších oblastech prevence rizikového chování jsou pro žáky zajištěny také formou přednášek a besed.

Účinná podpora je žákům poskytována již při zahájení studia v rámci aklimatizačního procesu při adaptačních výletech. Ke vzniku funkčních třídních kolektivů napomáhají školní sportovní turnaj nebo tzv. den třídního učitele s naplánovaným programem či exkurzí.

Škola věnuje pozornost aktivitám, které prohlubují profesní dovednosti. Tradiční a úspěšné jsou účasti na celostátní a mezinárodní soutěži Prodavač a Four Fest. Své sociální a komunikační kompetence žáci rozvíjejí při setkáních ředitelky se zástupci tříd, při kterých řeší své podněty a návrhy. Škola zajišťuje žákům poradenskou pomoc v dalším profesním směřování. Ti bez problémů naleznou dobré uplatnění v praxi. Velmi přínosná je v tomto směru spolupráce se sociálními partnery, u kterých se koná praktické vyučování. Talentovaní žáci či žáci s hlubším zájmem o obor pokračují v nástavbovém vzdělávání, v letošním školním roce je to více než polovina žáků prvního ročníku, kteří jsou absolventy školy.

Závěry

Vývoj školy

- Zlepšily se materiální podmínky pro výuku, zejména ve vybavení informačními a komunikačními technologiemi.
- Opatření k odstranění nedostatků zjištěných při minulé inspekční činnosti byla účinná v oblasti výsledků vzdělávání žáků, méně účinná byla v prohlubování znalostí učitelů ve využívání sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.

Silné stránky

- Kvalitní výuka předmětů jazykového a společenskovedního vzdělávání vhodně rozvíjí klíčové kompetence žáků a dobře je připravuje na jejich další vzdělávací cestu.

- Utváření vhodných pracovních návyků u učitelů u žáků a systémové kroky vedení školy v nastavení efektivních opatření se odrážejí ve vysoké úspěšnosti žáků při ukončování vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Chybělo využití závěru vyučovací hodiny k celkovému shrnutí probírané látky a k získání zpětné vazby od žáků o míře zvládnutí učiva.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zařazovat do vyučovacích hodin více úloh zaměřených na souvislý projev žáků s odbornou argumentací.
- Posílit závěry vyučovacích hodin s efektivním shrnutím učiva a žákovským hodnocením zvládnutí vzdělávacího cíle.
- Projednat se zřizovatelem výmaz nevyužívaných oborů vzdělání z rejstříku škol a školských zařízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Střední školy obchodní, Kolín IV, Havlíčkova 42, příspěvkové organizace, vydaná Středočeským krajem, s účinností od 1. července 2001, vč. Dodatků 1 až 5
2. Rozhodnutí ve věci zápisu změny v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 172545/2010/KUSK, s účinností od 1. září 2011
3. Jmenování do funkce ředitelky školy, čj. 025675/2013/KUSK, s účinností od 1. srpna 2013, Potvrzení ve funkci s účinností, čj. 054134/2019/KUSK, od 1. srpna 2019 na šestileté období
4. Školní informační systém, školní matrika včetně přehledů prospěchu žáků ke dni inspekce, rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů, školní rok 2021/2022 ke dni inspekční činnosti
5. Školní vzdělávací programy účinné k termínu inspekční činnosti
6. Školní řád účinný k termínu inspekční činnosti
7. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2020/2021
8. Dokumentace školního poradenského pracoviště k termínu inspekční činnosti
9. Dokumentace k přijímání a ukončování vzdělávání k termínu inspekční činnosti (vzorek)
10. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS–1399/15-S, z 17. června 2015

11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně plánu jejich dalšího vzdělávání (vzorek)
12. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 ke dni inspekce
13. Účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2021
14. Informace o škole (výpis z rejstříku škol a školských zařízení, regionální sběr dat, webové stránky školy)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Vladimíra Hokešová, školní
inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Hokešová v. r.

Mgr. Miroslava Slaninová, školní
inspektorka

Slaninová v. r.

Bc. Dana Nulíčková, kontrolní pracovnice

Nulíčková v. r.

V Praze 28. dubna 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Zdeňka Pavlíková,
ředitelka školy

Pavlíková v. r.

V Kolíně 2. května 2022